

2 Karmapa'er

< Rumtek Kloster på den 16. Karmapas tid

Siden 1992 har der været to grene af den gamle Karma Kadjy tradition med hver sin Karmapa og hvert sit internationale netværk af Lama'er, klostre, institutioner og centre. Forgreningen er problematisk af flere grunde, men i den buddhistiske verdenshistorie er den nu ikke så usædvanlig. Det mest problematiske er, at hele den tibetanske Tulku tradition af såkaldt bevidst genfødte Lama'er er miskrediteret og måske har udlevet sin brugbarhed som troværdig formidler af transmissionerne. Karmapa var den første Lama, som opbyggede en institution omkring sine gentagne inkarnationer i verden for 900 år siden. I dag tælles over 5000 Tulku'er fra Tibet og omegn. Det er lidt usandsynligt, at de alle skulle være helgener. På den anden side viser helgener sig i de fleste religiøse traditioner, hvad enten de måtte være Tulku'er eller ej. Ægte Bodhisatva'er vil reinkarnere under alle omstændigheder, inderfor eller udenfor de formelle institutioner.

I almindelighed er det overset, at forgreningen er resultatet af et forsøg på at vælte Shamarpa fra hans position som den næsthøjeste Tulku indenfor Karma Kadjy. Shamarpa er den *anden* Lama i verdenshistorien, som opbyggede en institution omkring sine genfødsler. De fleste mener, at der er tale om et valg mellem to Karmapa'er, og meget få spørger om, hvorfor Shamarpa skulle sættes udenfor al indflydelse.

I 1992 blev alle i Karma Kadjy traditionen dybt chokerede, fordi *Situpa*, den tredje højeste Lama efter Karmapa, udnævnte en dreng, *Ugyen Thinley Dordje* til at være den 17. inkarnation af Karmapa. Det var ikke forbløffende, at der blev udnævnt en Karmapa. Det havde man ventet på siden den 16. Karmapa's død i 1981. Det chokerende var, at den næsthøjeste Lama indenfor Karma Kadjy, *Shamarpa* var bortrejst og ikke var orienteret om begivenheden på forhånd. Han havde heller ikke godkendt udnævnelsen. Shamarpa vidste, at *Situpa* mente at have fundet den rigtige kandidat, men Shamarpa havde modsat sig udnævnelsen ved deres sidste møde, indtil det kunne blive nærmere undersøgt om kandidaten var den rette. *Situpa skyndte udnævnelsen igennem alligevel, sandsynligvis fordi han allerede*

havde en godkendelse og en aftalt tidsplan med den kinesiske regering om det. Ugyen Thinle Dordje var allerede på vej til Tsurphu klosteret i Tibet for at bestige Karmapa's trone dér, mens alt dette foregik i Rumtek Kloster i Sikkim. (Tsurphu var den 16. Karmapa's hovedsæde i Tibet før flugten til Rumtek klosteret i Sikkim i 1959, hvor han boede derefter.) Da Shamarpa kom tilbage til Rumtek, udtrykte han store betænkeligheder ved udnævnelsen og udnævnte så selv den nye 17. Karmapa *Thinley Taye Dordje* i 1994. Splittelsen i to grene var blevet virkelighed uden gensidig anerkendelse og respekt. Shamarpa mener, at en udnævnelse kræver hans godkendelse samt anerkendelse fra den 16. Karmapa's *lhabrang* (herom senere) i følge traditionen. Situpa mener, at Shamarpa ikke har fundet en ægte Karmapa Tulku (genfødsel af en høj Lama). Hvorfor han mener det, har han ikke godtgjort, bortset fra at han allerede har udnævnt Karmapa, så han synes ikke, at Shamarpa også skal udnævne endnu en Karmapa. Situpa er ganske enkelt kontrær og vil slet ikke beskæftige sig med Shamarpa's udnævnelse af Karmapa Thinle Taye Dordje. Sagen er bestemt ikke spor nem at vurdere. Bogen: *Karmapa Papers* præsenterer de tilhørende dokumenter. Jeg viser her, hvad jeg selv har fundet ud af og fortæller om mine personlige betragtninger.

Karmapa Thinle Taye Dordje.

Den 17 Karmapa Thinle Taye Dordje blev fundet af en stor Lama i en klar og stærk vision. Dagen efter sin vision, mødte Lama'en Karmapa på gaden, præcist som han havde set det i sit syn forinden, og Karmapa gjorde derpå præcis det samme som i visionen. Det var et *déjà-vu*. Karmapa var dengang blot en lille dreng, men han gik direkte hen til Lama'en og sagde: *jeg er Karmapa, og du var tidligere min elev*. Alle omstændighederne er blevet berettet til mig af denne Lama, som jeg har kendt i mange år, og som er almindeligt respekteret i hele den tibetanske kulturkreds. Det var først i år 2000 ved en officiel begivenhed, at denne Lama trak mig til side og sagde, at nu skulle jeg vide, hvordan dette var foregået. Desværre kan jeg ikke fortælle mere på grund af de nuværende politiske omstændigheder. I følge min

retreatmester Gendjyn Rinpotje forklarede *den 16. Karmapa Rangdjung Rigpæ Dordje* til ham før sin død, at forskellige profetier om begivenheder i forbindelse med hans genfødsel skulle blive til virkelighed, før alle omstændighederne om den kunne fortælles offentligt. Forhåbentlig nærmer denne tid sig, da offentligheden må have et krav på information. Jeg er selv tilfreds med, hvad jeg har fundet ud af indtil videre, og kan for mit eget vedkommende konstatere, at den 17. Karmapa Thinle Taye Dordje blev fundet på en måde og under omstændigheder, som er traditionelle for Karmapa'ernes genfødsler, og som man plejer at anse for autentisk i Tibet, når det foregår på denne måde. Der er flere andre beretninger om fundet af Karmapa Thinle Taye Dordje, som fortæller om indikationerne for ægtheden af udnævnelsen, men ingen andre fortæller denne historie, som jeg har beskrevet ovenfor. Det var denne store Lamas personlige fortælling, som for alvor overbeviste mig.

Karmapa Ugyen Thinle Dordje

Jeg ville ønske at jeg kunne sige det samme om den 17. Karmapa Ugyen Thinle Dordje, men jeg har ikke været i stand til at skaffe pålidelige informationer, og mødes af mistillid blandt hans tilhængere, som heller ikke har været hjælpsomme med at fremskaffe sådanne. Deres tilbageholdenhed er forståelig, fordi de ved at jeg er Shamarpa's elev, men jeg er også elev af flere højtstående Lama'er, som offentligt støtter Situpa's udnævnelse af Karmapa Ugyen Thinle Dordje. Der findes selvfølgelig beretninger om, hvorledes han blev udnævnt, og hvorfor han er en ægte inkarnation, men dem er der rejst særdeles begrundet tvivl omkring, som ikke er blevet tilfredsstillende forklaret af Situpa og Karmapa Ugyen Thinle Dordje's organisation eller støtter. Så jeg har væbnet mig med tålmod og håber, at alt også vil blive opklaret hvad Ugyen Thinle Dordje angår.

Der er dog en noget mærkelig udtalelse, som Ugyen Thinle Dordje kommer med til en TED konference i november 2009 (http://www.ted.com/talks/lang/en/his_holiness_the_karmapa_the_technology_of_the_heart.html) I filmen fortæller han, at der kom et hold mennesker udsendt af Situ Rinpotje til hans familie, da han var blot 7 år gammel, og fortalte ham, at han var reinkarnationen af den 16. Karmapa. Sædvanligvis proklamerer en Karmapa sig selv overfor sine omgivelser. De tidligere inkarnationer har altid udnævnt sig selv og derved tiltrukket sig omverdenens opmærksomhed - og ikke omvendt. Det må Ugyen Thinle Dordje jo vide, så det er en besynderlig udtalelse, at han ikke har erklæret sig selv som Karmapa ligesom de tidligere inkarnationer, men er blevet udnævnt til posten af andre. Til Zeenews udtalte han den 25. december 2011: *“jeg var kun syv år gammel, da jeg blev genkendt som Karmapa. Jeg havde ingen mulighed for at vælge. Jeg kunne ikke bevæge mig. Da jeg endelig fik muligheden for at vælge, var det for sent.”* (Zeenews.com, en indisk online avis: http://zeenews.india.com/news/nation/chinese-guards-are-also-human-beings_748632.html). Disse ord fra hans egen mund tyder unægtelig på, at han ikke blev fundet på samme måde som alle tidligere Karmapa'er. I sagens natur kan jeg naturligvis ikke afgøre, om han er en ægte Tulku af den 16. Karmapa eller ej, men der er mange ubesvarede spørgsmål i kølvandet på hans udnævnelse.

Der er dog ingen tvivl om, at begge Karmapa'er er blevet uddannet traditionelt og har modtaget hele den omfattende transmission, så de begge derfor må siges at være bærere af den.

Der er således i dag 2 grene af Karma Kadjy traditionen med hver sin Karmapa som overhoved. Problemet er selvfølgelig, at der plejer kun at være én Karmapa, og nu er begge Karmapa'ers ægthed bragt i tvivl, og de 2 Karmapa'ers organisationer har endnu ikke fundet ud af, hvordan de skal forholde sig til hinanden på en konstruktiv måde. Dalai Lama og den kinesiske regering har anerkendt Ugyen Thinle Dordje som Karmapa uden at anerkende Thinle Taye Dordje, *men anerkendelse af Karmapa har aldrig før været deres anliggende*. Det er faktisk påfaldende, at de føler sig foranlediget til det, og man kan med rette spørge, hvilke interesser, som de søger betjent, ved deres indblanding. Shamarpa har selvfølgelig *ikke* bedt dem om at anerkende Karmapa Thinle Taye Dordje på tilsvarende vis, for det ville være i strid med Karma Kadjy's tradition. Udnævnelse af en Karmapa er et internt anliggende for Karma Kadjy traditionen.

Dilemma

Det kan umuligt være min opgave at godkende eller anerkende en Karmapa. Kontroversen omkring de to Karmapa'er er ikke et præsidentvalg, som Shamarpa tidligere har udtalt. Mit ærinde med denne artikel er at pointere mit eget dilemma, som deles af mange, samt at fremlægge hovedtrækkene i sagen. Jeg er elev af både Shamarpa og Tenga Rinpotje, som støtter hver sin Karmapa. Grunden til at jeg er forbeholden overfor Tenga Rinpotje's indstilling er, at han er nødt til at følge Situpa, ligegyldigt hvad han personligt måtte være overbevist om. Hvorfor vil fremgå af det følgende. *Det forbistrede ved sagen er, at Ugyen Thinle Dordje sagtens kan være en ægte Tulku, men man dokumenterer det ikke.* I stedet fremhæves det, at han ligner den 16. Karmapa i sine fysiske træk. Ingen af de tidligere Karmapa'er har lignet deres forgængere, så hvad er meningen? Endvidere fremhæves Situpa's brev, som angiveligt er skrevet af den 16. Karmapa, og som angiveligt forudsiger Ugyen Thinle Dordje som en ægte inkarnation. Imidlertid virker det ikke troværdigt, dels fordi både Shamarpa og Jamgon Kongtrul Rinpotje var skeptiske overfor håndskriftens ægthed. Shamarpa har udtalt, at håndskriften mest ligner Situpa's. Dels fordi Situpa ikke vil tillade, at dokumentet bliver undersøgt af eksperter for sin ægthed.

Det er mistænkeligt, fordi lige før Situpa erklærede, at han havde fundet det længe søgte profetiske brev, havde han netop annonceret, at han havde løjet om *det tidligere bekendtgjorte brev* om den 16. Karmapa's genfødsel. Hvorfor skulle han så ikke føle sig tvunget til at lyve igen? *Det må åbenbart ikke undersøges.* Han sagde, at han havde løjet om det tidligere brev på grund af pres fra utålmodige tilhængere. Presset på Situpa efter hans udnævnelse af Ugyen Thinle Dordje er mangedoblet, men nu lyver han ikke? Når man er grebet i en løgn, er man altså utroværdig. Når brevet ikke må undersøges, *må vi antage*, at det er forfalsket.

Den 16. Karmapa's egen organisation (*tibetansk: lhabrang*) var så officiel, som den kunne være i Tibet, men da Karmapa flyttede til Indien i 1959, måtte han institutionalisere den efter indisk lov. Derfor oprettede han *Karmapa Charitable Trust* til formålet. Denne stiftelse krævede også en ekspert undersøgelse af brevet i 1992, hvilket er dens privilegium som administrator af den 16. Karmapa's efterladte bo. Det ville Situpa ikke tillade uanset traditionen. Hvorfor fortæller Situpa ikke bare, hvordan han i virkeligheden fandt frem til Ugyen Thinle Dordje? Han har jo en vis autoritet til at finde Karmapa'er, så

han behøver vel ikke at forfalske dokumenter og så videre. Jeg synes, at det er lidt for mystisk.

Her er, hvad Shamarpa sagde

Det tidligere bekendtgjorte brev om Karmapa's genfødsel blev anbragt i en relikvieboks i Karmapa's lejlighed i Rumtek Kloster i 1987 af Shamarpa, Situpa, Jamgon Kongtrul Rinpotje og Gyaltsab Rinpotje i fællesskab.

I referatet fra "International Karma Kagyü Conference" (afholdt i New Delhi fra den 28. til den 30. marts 1996) på side 65 uddyber Shamar Rinpotje detaljerne om brevet. Han citeres for at have sagt: "I 1986 - - - udsendte vi [4 regenter] en erklæring om, at vi havde fundet et kort brev efterladt af den 16. Karmapa, men ligesom det var kort, var det [også] svært at tyde. --- Kendsgerningen [er], at det korte brev, som vi sagde var den forrige Karmapa's instruktion, faktisk ikke var instruktionen. - - - Ved et af vores møder, jeg husker ikke om det var i 1985 eller -86, men [altså] omkring den tid, sagde Jamgon Rinpotje, at han mente at det var sikkert, at et brev med instruktioner ville blive fundet. Måden han sagde det på, overbeviste mig om, at Jamgon Rinpotje var i besiddelse af instruktionerne, og at den forrige Karmapa havde givet dem til ham. Det var Jamgon Rinpotje's forslag, at erklæringen om fundet af Hans Helligheds instruktioner blev lavet. Da jeg selv var overbevist om, at Jamgon Rinpotje besad instruktionerne, gik jeg med til det. - - - Ved et andet møde i 1987 forelslog Gyaltsab Rinpotje at vi brugte et digt, som den forrige Karmapa havde skrevet - - - som et "midlertidigt" instruktions brev."

Det er dette digt, som blev anbragt i gau'en. Gau'en var anbragt i Karmapa's lejlighed i Rumtek, hvor der ofte kom pilgrimme for at bede og modtage velsignelse fra de mange hellige genstande i værelserne. Shamarpa mente dengang, at Jamgon Kongtrul Rinpotje var i besiddelse af et ægte instruktions brev, men at han ikke havde tillid til at lade de andre se det, endsige anbringe det på et så offentligt sted. Om ikke andet, fortæller alt dette, at der var mistillid mellem de 4 regenter, og de var ude af stand til at kommunikere frit med hinanden. Hvor meget løgn der lå i alt dette, kan således diskuteres, men Situpa udtalte, at det var løgn det hele, lige før han præsenterede sit profetiske brev, som han forsikrede hverken var løgn eller forfalsket. Spørgsmålet er, om vi nogen sinde for klarhed for det, men Jamgon Kongtrul Rinpotje havde åbenbart ikke noget brev fra Karmapa.

(Referatet fra "International Karma Kagyü Conference" opgiver ikke nogen officiel udgiver. Det er en sag på 125 sider. Konferencen fandt sted i forbindelse med KIBI instituttet, så det kan sandsynligvis fås derfra. Der er et eksemplar i Tilogaards bibliotek.)

Af en eller anden grund meddelte Situpa, at han aldrig havde mødt Ugyen Thinle Dordje før han satte ham på Karmapa's trone i Tsurphu Kloster i Tibet i september 1992. Imidlertid fortalte Lopøn Dechen Rinpotje, som dengang var leder af klosteret, at Situpa havde mødt Ugyen Thinle Dordje året før. Han var selv vidne til det (i følge: Brooke Webb på: www.karmapa.org.nz/news/58/64/Today-there-are-two-officially-proclaimed-17th-Karmapas). Hvorfor kan Situpa ikke stå ved den historie? Var der noget suspekt ved det møde? Når de allerede havde mødt hinanden i 1991, hvorfor fortalte han ikke de 3 andre regenter om det i 1992? Hvem pressede Situpa til endnu en løgn? Se, disse løgne kan jo være nødløgne - eller hvide løgne, men hvilket formål tjener de? Selvfølgelig synes de at have til hensigt at redde Situpa's maske, men de har også vildledt offentligheden. Hele historien om Situpa og Karmapa Ugyen Thinle Dordje er aldrig blevet fortalt offentligt. Forhåbentlig får vi det hele at vide på et eller andet tidspunkt.

Traditionelt har det været Shamarpa'erne, som fandt den nye Karmapa, men det har ikke altid været tilfældet. Situpa har også fundet adskillige af inkarnationerne, men det er første gang i verdenshistorien, at Situpa har gennemtruffet en udnævnelse af Karmapa uden hensyn til Shamarpas mening og uden samtykke fra Karmapa's egen organisation (Karmapa Charitable Trust). Det er ikke afklaret, hvorfor Situpa anså denne fremgangsmåde for nødvendig eller rigtig. Noget kunne tyde på, at Situpa's lhabrang ønsker at tilsidesætte Shamarpas autoritet, for at fremme Situpa's indflydelse i Karma Kadjy organisationerne. Det har de sandsynligvis ønsket, fordi der i små 200 år ikke har været nogen officiel Shamarpa, hvorfor Situpa i denne periode har været nummer to i hierarkiet efter Karmapa. Situpa's lhabrang er derfor lidt kede af igen at skulle være nummer tre. Det er lidt mærkeligt, fordi den 16. Karmapa Rangdjung Rigpæ Dordje meget tydeligt har angivet den hierarkiske autoritet indenfor Karma Kadjy (se siden: *Hierarkiet indenfor Karma Kadjy*).

Shamarpa mener at have fundet, hvad han kalder *den klassiske Karmapa*, nemlig Thinle Taye Dordje, uden dog dermed at have udelukket Ugyen Thinle Dordje fra at være en ægte Tulku. På den anden side føler Shamarpa ikke, at dokumentationen for Ugyen Thinle Dordje er tilfredsstillende. Det er soleklart, at Shamarpa ingen indflydelse har på den anden gren af Karma Kadjy, som nu ledes af Situpa og Karmapa Ugyen Thinle Dordje. Så man skal være dum, hvis man ikke kan se, at der er foregået et kup for et fjerne Shamarpa fra sin toppost. Det er kun delvist blevet til virkelighed. Shamarpa leder stadig en stor del af Karma Kadjy organisationerne sammen med Karmapa Thinle Taye Dordje. Både Shamarpa og Situpa er blevet udnævnt til deres høje poster af den 16. Karmapa Rangdjung Rigpæ

Dordje, uden at der er blevet rejst tvivl om deres ægthed af nogen, så hvis den 16. Karmapa var en ægte Tulku, må de begge også være det. Følgelig kan man antage, at begge deres udnævnte Karmapa'er også er ægte Tulku'er, *men det er jo netop dette, som der rejses tvivl om*. De fleste kan kun forestille sig én Karmapa ad gangen, i hvert fald kun én *officiel* inkarnation, skønt Karmapa er kendt for at udstråle flere inkarnationer samtidigt. Det er ikke så usædvanligt. Khyentse Wangpo, en berømt Lama fra 18 hundrede tallet, udstråler samtidigt 7 Tulku'er for tiden.

Politik

Læs artiklen *Karmapa controversy* (på engelsk), af Karma Wangchuk (fra KIBI instituttet) om uoverenstemmelserne mellem de 2 grene af Karma Kadjy. Forhåbentlig kan artiklen afklare nogle af de politiske spil, som har præget udviklingen omkring Karmapa'erne. Der er også en pålidelig bog: *Buddha's Not Smiling*, af Erik D. Curren, som afslører en del løgne og manipulationer, som Situ Tulku og hans organisationer må tage ansvaret for. Desværre giver bogen ikke en udtømmende forklaring på alle konflikt-punkterne, da meget endnu ikke er kendt eller opklaret.

På Internettet kan du finde en masse vrøvl og løgn om konflikten, når du søger. Skønt nogle mener, at der kun kan være én Karmapa, som er den ægte inkarnation, hvorfor den anden jo må være den **uægte**, så lægger kontroversen slet ikke op til et sådant valg, men bringer hele **Tulku-traditionen i tvivl**, nemlig om Lama'en nu også virkelig er en genfødsel af Tulku'ens forgænger. Det kan man kun stole på, når alle involverede går til sagen med den største alvor, oprigtighed og gennemsigtighed i alle deres dispositioner. Der har altid været tvivl om forskellige Tulku'er, når det lignede politiske udnævnelser og derfor ofte også var det, men meget sjældent om de virkelig store Lama'er. Nogle føler naturligvis at de skal vælge, fordi deres egne Lama'er har valgt side. Et sådant valg skal dog tages med et gran salt, fordi man ikke altid ved, hvorfor Lama'er beslutter sig politisk for noget i en tibetansk sammenhæng. I reglen er de pakket ind i oldgamle alliancer med både andre Tulku'er, klostre, magtfulde familier og diverse stamme-forbund, selvom Tibet er en "kommunistisk" republik og eksil-tibetanerne deltager i det 21. århundrede med fuld frihed.

De store tibetanske Lama'er er kort sagt forpligtet overfor mange tusinder af mennesker i det tibetanske kultur-område, hvor både politik, overlevelse og undertrykkelse finder sted ved personlige forbindelser og diverse mere eller mindre ukendte netværk, både indenfor og udenfor Tibet, som har eksisteret i århundreder. Man klarer sig ved at stå sammen, sådan som man altid har gjort. Således følger også de store Karma Kadjy Lama'er deres oldgamle alliance-mønstre mellem deres oprindelige tibetanske klostre, som ligger spredt ud over hele det tibetanske kultur-område, hvert kloster med sine egne støtte-grupper i befolkningerne. Man har ikke politiske partier, men flere "fagforeninger" eller rettere stamme-forbund, som følger klan-lederne. Det er naturligvis ikke lige meget for Tulku'erne, støttegrupperne og klanlederne, hvem den "rigtige" Karmapa er, men man følger fagforenings-linien, når først den er lagt, fordi det vigtigste for dem er at holde sammen. *De, som har været Situpa's allierede fra meget gamle dage, følger hans anvisning.* De, som bor i det centrale Tibet, tør ikke modsætte sig Dalai Lama's ønske, i hvert fald ikke offentligt.

Shamarpa adskiller sig fra dette mønster ved at mangle alle disse gamle alliancer i Tibet, fordi regeringen havde forbudt hans officielle inkarnationer i næsten 200 år. Siden den tiende Shamarpa's død i 1792 (læs tekst-boksen herunder) har hans inkarnationer været uofficielle, skønt kendte af en inderkreds. Klostrene, som betragtede ham som overhoved, blev beslaglagt af den tibetanske regering samme år, og alle hans ejendele, herunder hans berømte rubin-røde krone blev bragt til Potala paladset i Lhasa. Dalai Lama ophævede forbudet i 1964. Den nuværende 14. Shamarpa har derfor kun et egentligt netværk udenfor det centrale Tibet, skønt Yangpachen klosteret nær Lhasa atter har vedtaget at indsætte ham som overhoved. I denne sammenhæng betyder det, at Shamarpa ikke har de samme hensyn at tage som de andre store Karma Kadjy Lama'er overfor situationen og befolkningen i selve Tibet.

Først og fremmest mangler vi information om, hvad der virkelig er foregået mellem Situpa, den kinesiske regering, Dalai Lamas eksil-regering og Situpas store tilhængerskare og allierede i det østlige Tibet (Kham) og det nordøstlige Tibet (Amdo) helt tilbage i tiden omkring den 16. Karmapa Rangdjung Rigpæ Dordjes død i 1981. Disse områder ligger til dels i Sichuan- og Quinghai provinserne i selve Kina. Kontroversen er bestemt ikke præget af gensidig forståelse, indlevelse, gennemsigtighed, åbenhed, adgang til sagens akter, nøgternhed og verificering af både begivenheder og vidners udsagn fra Situ Rinpotje's parti. Derimod har der været et stort pres på alle for at vælge Ugyen Thinle Dordje's side i konflikten. De manglende informationer vil forhåbentlig komme for dagens lys

efterhånden. Her i Vesten kan sådan noget ikke svæve i det uvisse, overladt til spekulation og overtro. Hele transmissionen af Dharma kan blive truet, hvis det i den almindelige offentlighed antages, at hele historien blot er endnu en omgang Guru skandale, hvor folk forledes til fanatisme og overtro og mister penge, som de kunne have brugt bedre selv.

Om den 10. Shamarpa

Shamarpa'ernes historie blev særlig dramatisk under den tiende Shamarpa Tjødruk Gyamtso (1742 - 1792). Som bror til den tredje Panchen Lama Palden Yeshe (1738 - 1780), som var en højstående Gelugpa Lama, havde den tiende Shamarpa et anstrengt forhold til Tibets regering, som var Gelukpa domineret. Regeringen i Lhasa blev styret direkte af den kinesiske kejser Qianlong (1711 - 1799). Tsomonling Ngawang Tsultrim var dengang den kejserlige kinesiske repræsentant i Lhasa, og han var i særlig grad modstander til Shamarpa af flere grunde. For det første hørte Shamarpa jo til Karma Kadjy Skolen og påstod, at Karma Kadjy's tilhængere var de tidligere herskere over Tibet. For det andet var Shamarpa på venlig fod med den engelske regering i Indien. Det var han, fordi hans mor var en prinsesse fra Ladakh [som var under britisk overhøjhed dengang]. Begge disse forhold gjorde den kejserlige regering meget mistænksom. Da Shamarpa risikerede at blive forfulgt af både den tibetanske og den kinesiske regering, flygtede han til Nepal. Der levede han i ro og mag indtil der udbrød krig i 1788 mellem Tibet og Nepal over den nepalesiske møntfod og forfalskede penge. Den tiende Shamarpa blev brugt af den nepalesiske regering til at mægle i fredsforhandlinger med Tibet, hvilket medførte, at den tibetanske regering meddelte Kejser Qianlong, at Shamarpa havde valgt at støtte den nepalesiske side i konflikten. Den tibetanske regering, som var styret af Geluk traditionen, udbad sig derfor et forbud mod Shamarpa institutionen. Forbudet blev effektueret ved den tiende Shamarpa's død i 1792 og forblev i kraft indtil det tyvende århundrede [1964].

Således skriver Lara Braitstein på Shamarpa's netsted.

Sagen er noget tibetansk rod, som viser, at tibetanerne slet ikke er rede til den moderne tidsalder med sine udfordringer, sådan som vi opfatter dem her i Vesten. Man fristes til at sige, at Dharma'en i Asien er reaktionær, ligesom de fleste religioner i øvrigt med rødder i Oldtiden har det bedre med fortiden end med fremtiden. Vi vesterlændinge behøver ikke at falde i denne fælde og selv blive reaktionære. For os er Dharma'en avantgarde, en nyhed og den moderne tids nye religion, og det er en udfordring, hvordan vi organiserer os, og hvordan vi institutionaliserer formidlingen og træningen med Dharma, så **gennemsigtighed, magt-deling og ansvarliggørelse** i alle magtstrukturer, pengesager og beslutnings-

processer bliver rodfæstet. Vi kan ikke organisere os, som om vi er i Tibet, eller give magten over vores organisationer til en enkelt leder. Buddhistiske foreninger bør være demokratisk styret, mens institutionerne bør have meritokratisk styreform (*peer control*), hvor andet ikke foreskrives som f. eks. på klostrene med deres oldgamle demokrati. Jeg håber, at tibetanerne med tiden vil nå til den samme opfattelse.

At verificere Tulku'erne er et problem, men først og fremmest for tibetanerne, og problemet her er mere Tulku'ens organisation, den såkaldte *lhabrang*, som ligner et firma eller selvejende selskab. Lhabrang'en er sat i verden for rent praktisk at understøtte Tulku'ens virksomhed og for at administrere Tulku'ens ejendom og formue. Når Tulku'en dør, er lhabrang'ens vigtigste opgave at finde Tulku'ens genfødsel. Det vigtigste for os her i Vesten er, at verificere *transmissionens ægthed* og at observere, om Tulku'en opfører sig som en rigtig *Bodhisatva*. Tulku'ens vigtigste funktion i samfundet er jo, at han eller hun på den rigtige og bedste måde bærer den fuldendte transmission af Dharma tilbage fra Buddha Sakyamuni selv, mestrer Dharma'en og videregiver den til lærevillige lærlinge, som også evner at mestre transmissionen.

Tulku'er er ikke hvem som helst. De har alle en god opdragelse og uddannelse, og er som regel fundet med flere af de såkaldte *Buddhategn* på deres kroppe allerede som ganske små børn. Disse Buddhategn er fysiske kendetegn, som både i *Tantra'erne* og i *Ayurveda* (*klassisk indisk medicin*) beskrives som fysiske udtryk for åndelige kvaliteter. Faktisk er Buddhategnene yderst interessante for fremtiden. Skal Tulku-systemet reformeres for at undgå fremtidige manipulationer og løgne, kan det tænkes, at man ikke længere skal lede efter en bestemt reinkarnation men efter den mest velegnede, som har medfødte tegn på at være en *Bodhisatva*. Har disse Buddhategn generel gyldighed, og er de fri for at være blot og bar konvention og gammel skik, så kan man finde og beskrive selv meget små børns talent og evne, før de selv kan vise og demonstrere dem. Reformation af Tulkusystemet har dog lange udsigter, fordi tibetanerne er meget konservative omkring deres store Lama'er. Vi i Vesten kan ikke opfinde nye fremgangsmåder, for i mange år fremover vil vi være fuldstændigt afhængige af tibetanernes evne til at fastholde og mestre Dharma transmissionerne. Uden tibetanerne vil Karma Kadjy traditionen simpelthen forsvinde fra Vesten.

Rumtek Kloster og en konklusion

En meget langvarig retssag om kontrollen med Rumtek klosteret i Sikkim, som startede i 1997, har afklaret den legale status i Indien. Imidlertid er det stadig Situ Tulku's organisation, som ulovligt kontrollerer Rumtek klosteret, uanset at Shamarpa og den 16. Karmapas administration (*Karmapa Charitable Trust, den officielt registrerede Karmapa lhabrang i Indien*) har vundet retssagen. *Den 16. Karmapas munke har faktisk været hjemløse siden 1993, da Situpa's støtter med vold og magt ulovligt tvang dem til at forlade Rumtek klosteret.* Retssagen har kørt i årevis i Sikkims hovedstad Gangtok. En appel til Højesteret i New Delhi blev vundet af Shamarpa og Karmapa Charitable Trust, hvorefter sagen skal gå om i Sikkim, hvor den trækkes i langdrag af sagens anden part og det politiske establishment i Sikkim, herunder selve domstolen. Derfor søger Shamarpa og Karmapa Charitable Trust nu at få sagen overdraget til en Unionsdomstol, hvilket synes at have gode udsigter. Hvordan sagen videre udvikler sig, er under alle omstændigheder meget interessant. De 2 Karmapa'er har endnu ikke mødt hinanden, skønt de begge bor i Indien og kunne tænkes at være de rette personer til at afklare situationen.

Lad dig ikke forvirre. Karma Kadjy traditionen har simpelthen forgrenet sig i to organisationer af forskellige årsager, men de er begge indehavere af den samme tradition, lærdom og trænings-systemer. Det er alt sammen meget ægte, oprindeligt og virksomt. Organisationerne eksisterer kun for at formidle transmissionen - ikke for at konkurrere, ej heller for at slås. Der er gode Lama'er og Lopøn'er (*sanskrit: Acharya, en akademisk magistergrad*) indenfor begge grene af Karma Kadjy. Der er også skurke overalt i verden, og ikke kun indenfor den ene gren af Karma Kadjy. Vi venter dog stadig på fyldestgørende information om selve forgreningens historie, og i særdeleshed om Karmapa Ugyen Thinle Dordje.

Det er ikke overraskende at finde svineri med politik i religiøse samfund. Ligesom alle andre samfund inviteres der til magtspil for magtens egen skyld, så vi bør forhindre de magtsyge i at komme til at kontrollere alt på selve den måde, som vi organiserer os på. Svaret på Karmapa konflikten er at decentralisere alt og sprede magtfordelingen, så beslutninger kan kun træffes, når mange bliver enige om det. De ledende principper må være gennemsigtighed, ansvarsdeling og nem adgang til at udskifte ledelsen. Den åndelige

autoritet må forblive hos Tulku'erne og Khenpo'erne (sanskrit: *Pandit*, en akademisk doktorgrad). I fremtiden må Tulku traditionen reformeres, når tibetanerne selv en skønne dag erkender behovet for det.

Sagaen om de to Karmapa'er venter nu på, at retssagen om Rumtek Kloster bliver afsluttet, før der kan komme en dialog, vil jeg tro. Historien om, hvorledes Ugyen Thinle Dordje blev fundet, venter nu på, at de nødvendige informationer bliver gjort tilgængelige. Den historie har lige nu alt for mange huller. Det er ikke muligt for mig at indhente oplysninger fra kinesiske kilder, men det ville være yderst interessant at få at vide, hvad kineserne ved om hans udnævnelse. Tibetanerne kunne bruge sagen som en inspiration til at udvikle *kritisk journalistik*. Det er der en forbløffende mangel på i det tibetanske eksil samfund. Hvordan mon tibetanerne vil håndtere demokrati engang i fremtiden, når afvigelse fra normen har det så slemt som denne kontrovers viser? Den prinselige Tulku tradition synes dømt til at forsvinde, med mindre efterprøvning og dokumentation bliver indført som standard for at godtgøre Tulku'ernes ægthed. I kongeriget Bhutan har regeringen etableret en komite til at overvåge udnævnelsen af Tulku'er fra Bhutan for at imødegå manipulation af både offentligheden og Tulku institutionerne. Om det så er vejen frem, er yderst tvivlsomt. Det er jo næppe en opgave for en verdslig regering.

Konflikten er beskrevet i dybden i bogen: *Buddha's Not Smiling*, af Erik D. Curren. En nyere bog: *The Karmapa Prophecies* af Sussie Wong beskriver, hvorledes tidligere mestres profetier er blevet brugt i forvrængningens kunst for at manipulere den offentlige mening til at acceptere udnævnelsen af Karmapa Ugyen Thinle Dordje. Den beskriver mere detaljeret disse mærkelige begivenheder. Karmapa Ugyen Thinle Dordje's organisation og støtter har også udgivet flere bøger om forgreningen, men de kan ikke anbefales, da de ikke er lødige og faktuelle. Man kan læse dem alligevel for at lære deres synspunkter at kende, eller hvis du vil studere manipulation af den offentlige mening. Alle bøgerne om forgreningen er trist læsning. De seneste udviklinger i retsagen om Rumtek klosteret beskrives på: www.karmapapers.com. Hovedartiklen kan downloades her: www.tilogaard.com/Investigations_into_the_Rumtek_case.pdf.

K. S. Rao's rapport om Rumtek, som præsenterer den indiske regerings interesser i sagen, kan findes her: www.tilogaard.dk/K_Shreedhar_Rao_s_report_on_Rumtek_-_1998.pdf.

Lama Tendar Olaf Høyer, Marts 2012.